

Драги пријатели и
соработници

„Испитите ги подготвувам самостојно, читачот на екран буквално се исчитува. Оваа говорна синтеза не ми служи само при подготвувањето на испитите, туку и во општата комуникација. Јас читам дневни весници, комуницирам со моите пријатели, слушам музика... едноставно сум во тек со се што се случува.“

Ова е извадок од приказната што ни ја раскажува Ирена во еден од текстовите во Информаторот. Нејзината приказна е еден од нашите позитивни примери, како асистивната технологија придонесува до поголема самостојност и независност за лицата со хендикеп.

Ќе можете да прочитате и за тоа како користењето на информатичката технологија придонесува за подобар училишен успех на Христијан, ученик во редовно основно училиште.

Ви посакувам убав и релаксиран летен одмор!

До следното читање.

Со почит,
Лидија Крстевска Дојчиновска
претседател

Кратки вести

•Тројца претставници на „Отворете ги прозорците“ беа избрани помеѓу учесниците на обука за „Застапување и лобирање“ во рамки на проектот ALTYO на граѓанската организација „Триаголник“. Обуката е составена од шест модули и треба да заврши кон средината на 2012 година.

•Двајца претставници од „Отворете ги прозорците“ учествуваа на обука за „Вклучување на јавноста во процесите на изработка на закони“, организирана од Мисијата на ОБСЕ во Скопје.

•Во јунскиот подлисток „Реален успех“, на дневниот весник „Нова Македонија“, излезе прилог за Центарот за асистивна технологија на „Отворете ги прозорците“.

Заеднички план за успешна соработка

На 1-ви јуни 2011, во „Клуб на новинари“ се одржа состанок со претставници на училиштата избрани за спроведување на програмата на УСАИД „Еднаков пристап за еднакви можности“. Целта на состанокот беше да се дефинираат идните заеднички програмски активности.

Претставниците на училиштата добија информации за текот на програмата и за спроведеното истражување за примена на асистивната информатичка технологија во основните училишта во Македонија. Со особено внимание беа разгледани натамошните заеднички чекори: опремување на училиштата со асистивни уреди и соодветен софтвер и обуки за наставниците. Планот предложен од здружението беше подобрен со неколку идеи и предлози од страна на присутните, базирани на потребите и искуството на училиштата.

Размената на мислења претставува почеток на соработката помеѓу „Отворете ги прозорците“ и избраните 20 основни училишта. Опремувањето и обуките се очекува да бидат завршени до крајот на декември 2011 година.

Локализација на софтверот G-Compris

Во април започна локализацијата (прилагодувањето) на софтверскиот пакет G-Compris на македонски и на албански јазик. Овој образовен софтвер, што содржи повеќе од 100 компјутерски игри кои можат да се поврзат со наставните содржини од основното образование, ќе биде достапен за сите основни училишта во Македонија од почетокот на учебната 2011/12 година.

Согледувајќи ги потребите при минатогодишното истражување на примената на асистивната технологија во основните училишта, „Отворете ги прозорците“ ја иницира и активно учествува во локализацијата на G-Compris: Во соработка со здружението, Бирото за развој на образованието ќе изработи прирачник за примена на компјутерските игри во наставата, што ќе содржи упатства и насоки за работењето со ученици со посебни образовни потреби.

Примената на пакетот G-Compris ќе придонесе да се надмине постојниот недостаток од пристапен софтвер во основните училишта. Со тоа, ќе им се овозможи на учениците со посебни образовни потреби полесно да ги совладуваат наставните содржини и поактивно да се вклучат во образовниот процес.

Проектот за основно образование (ПЕП) на УСАИД го координира и финансира спроведувањето на оваа активност.

Дигиталните алатки и човековите права

На 8-ми јуни во зградата на Регионалниот совет на Долна Нормандија, Каен (Франција) се одржа јавна дебата посветена на дигиталните алатки и човековите права. Учесниците – француски и експерти од Балканот беа едногласни дека пристапот кон интернет е фундаментална слобода и право, од суштинско значење за развојот на демократски и просперитетни општества.

На дебатата зеде учество Владимир Лазовски, извршен директор на „Отворете ги прозорците“, кој ги посочи можностите што ги нудат пристапните дигитални алатки и новите технологии за остварување рамноправност и вклучување на лицата со хендикеп во општеството.

Настанот беше организиран од Регионот Долна Нормандија, Меѓународниот институт за човекови права и АЛДА од Франција, и од Фондацијата Метаморфозис од Македонија.

Ирена Бојмалиева е 29-годишна правничка, родум од Гевгелија. Таа живее во Скопје и е при крај со постдипломските студии на отсекот Граѓанско право при Правниот факултет.

„Во 2005 година, едни мои познаници го основаа здружението 'Отворете ги прозорците' и веќе наредната година ме повикаа, како лице со целосно оштетување на видот, да ме запознаат со читачот на екран“, се потсетува таа на моментот кога за првпат почнува да работи на компјутер.

Во новото здружение, Ирена беше една од првите корисници кои со помош на дефектолог и информатичар учеа како да го користат компјутерот и интернетот. „Во здружението доаѓав два пати неделно и исклучиво таму имав пристап до компјутер. Постепено се стекнав со потребните знаења и вештини. Кога ги завршив студиите, моите родители ме наградија со лаптоп што беше најубавиот подарок за моето дипломирање.“

Охрабрена од успехот, Ирена одлучи

да се запише на постдипломски студии. Со помош на компјутерот и читачот на екран, таа самата ја пополни пријавата за упис на студиите. „Бев горда, тогаш тоа беше големо постигнување за мене.“

„Испитите ги подготвувам самостојно, читачот на екран буквално се исчитува. Оваа говорна синтеза не ми служи само при подготвувањето на испитите, туку и во општата комуникација. Јас читам дневни весници, комуницирам со моите пријатели, слушам музика... едноставно сум во тек со се што се случува. И не само тоа, доколку добијам писмо или некаков документ по пошта, можам самата да го скенирам и прочитам. Претходно тоа мораше некој друг да го направи за мене“, вели Ирена.

Денеска, таа, користејќи го компјутерот, има пристап до потребните информации и не е настрана од се она што е интересно и битно за еден млад човек. Сепак, Ирена смета дека институциите и јавноста се недоволно информирани за придобивките кои ги

нуди информатичката технологија за лицата со хендикеп. Тоа во голема мерка ги ограничува нејзините можности за вработување, иако е способна да ги врши сите работи како и било кој друг правник.

За оваа упорна и храбра девојка, компјутерот е алатка што и го променила животот и и отворила прозорец кон светот на можностите. На сите луѓе кои не користат компјутер, Ирена им порачува: „Потрудете се да го користите компјутерот и интернетот. Тоа се одлични алатки кои ќе ве поврзат со светот и со се она што е актуелно.“

Неговата мајка, Лидија, присуствуваше на настанот. И за неа тоа беше позитивно искуство: „Презентацијата е позитивен начин на кој може да се изразат нашите деца. Преку изработката на списанијата се изградува самовербата и самоискажувањето кај децата, а преку презентирањето детето го докажува своето знаење пред другарчињата.“

Неговите другарчиња, пак, посакаа Кико, како што тие нагалено го викаат, да обработи друга интересна тема и да подготви нова презентација. За неговата наставничка немаше потреба од дополнителни потврди - со посветеност и труд Кико заработи одлична оценка по нејзиниот предмет.

Подобар успех на училиште

На 21-ви април, шестоодделенецот Христијан Стојанов, на часот по географија, пред неговите соученици и наставничката, го презентира своето дело: списанието „Селата во Македонија“.

Христијан го изработи списанието во Центарот за асистивна технологија на „Отворете ги прозорците“. Претставувајќи го својот неколкумесечен труд, тој на своите соученици и наставничката им понуди виртуелно патување низ седум, за него најзначајни, села во нашата Република.

„Среќен бев што со презентацијата можев тоа што го учев да им го пренесам на моите другарчиња“, вели Христијан. „На овој начин ми е поинтересно и полесно да се искажам“.

Поедноставена верзија на Конвенцијата на ОН

Центарот за ориентација на заедницата – ЦОД од Србија и „Отворете ги прозорците“ издадоа скратена и поедноставена верзија на Меѓународната конвенција за правата на лицата со хендикеп и Дополнителниот договор, на македонски јазик. Публикацијата е, главно, наменета за лицата со интелектуална попреченост, лесна е за читање и содржи слики за полесно запознавање со одредбите на Конвенцијата.

Со ова издание, „Отворете ги прозорците“ ја искажува својата поддршка за ратификувањето од страна на Македонија на овој меѓународен документ од исклучителна важност за лицата со хендикеп.

